

Сањао сам да би живот требало да буде радост

Април, 2002.

Пробудио ме је звук дечјег смеха који је допирао са улице (а којем никада нисам смео да се придружим) и неподношљив, пулсирајући бол у куку. Збацио сам покривач са себе и подигао пиџаму. Кожа на том месту почела је да задобија модру боју и болела је на додир. Цела лева нога још увек ми је била болна и осетљива на покрет.

Бол, ипак, није био толико неподношљив колико је некада умео да буде и био сам захвалан на томе. Тата је прошле ноћи био блажи него иначе. Или му је каиш само био превише стар и отрцан, не знам. Није ни битно.

Врата моје собе су шкљоцнула и мама је ушла са послужавником у рукама. Густа, црна коса, попут амбиса који у себе увлачи свакога ко му се приближи, била јој је везана у неуредан реп, а понеки прамен јој је падао на лице. Очи су јој биле црвене, а образи натечени. Плакала је, знао сам. Увек је плакала када није могла да ме заштити.

Села је на ивицу кревета, прстима једне руке прешла преко прљаве, згужване постељине са траговима скореле крви, коју јој није дозвољавао да опере, и уздахнула је. Пружила ми је тацну и изломљеним гласом изговорила: „Срећан рођендан, душо.“ На тањиру је стајало мало парче торте у које је била забодена свећица у облику броја четири.

Рођендан. Потпуно сам заборавио на то.

Октобар, 2005.

Киша ми је квасила лице и неколико броја мању мајицу, која ми је једва сакривала ране и из које су ми руке вириле на смешан начин, док сам се успињао блатњавим путем према кући. Нико у школи још није приметио да сам наказа. Тата ме тако зове.

Мислим да сам заволео то место – пружа ми уточиште, бар на кратко. Тамо не морам да се бојим да ће неко да ме повреди.

Осетио сам сажалјиве погледе комшија који су ме кришом посматрали, сакривени иза својих скупочених завеса, док сам пролазио поред њихових кућа. Ретко су ми се јављали на улици. Мислим да се боје. Мислим да ме не воле. Нико ме не воли.

„Поново касниш“, његов оштар глас дочекао ме је већ на прагу. Осетио сам јак мирис његове колоњске воде и алкохола и већ сам могао да претпоставим шта ме чека. Било какав отпор био би бескористан. Држао сам поглед прикован за под док су ми се његови кораци приближавали, а снажне, маљаве руке ми свукле ранац са леђа. „Донеси мој каиш, онај танак.“ Пошао сам уз степенице.

Моје испружене руке биле су црвене, кожа је на неким местима почела да се гули, а пекле су ме толико да сам једва успевао да задржим вреле сузе. Тата је још увек замахивао, сваког пута све јаче.

Данас смо у школи причали о правима деце – право на образовање, једнакост, топао дом пун љубави... Сви ти појмови звучали су ми нестварно, као бајка. Питам се да ли и остала деца знају да нас само лажу. Одрасле особе увек лажу.

Децембар, 2009.

Добио сам прву четворку данас и хтео сам да побегнем негде далеко, само да не бих морао да се вратим кући, али нико у разреду не зна шта се дешава код куће, а ја нисам могао да смислим довољно добар изговор да одем код њих. Поверавање није долазило у обзир, нарочито не сада, када су тек почели да ме прихватају.

И тако сам сада стајао у дворишту и гледао у трагове које су мајчине чизме оставиле у снегу. Осећао сам како се бес нагомилава у мени – био сам бесан на њу зато што ми не помаже, на себе зато што сам кукавица, на тату зато што уопште и постоји. Видео сам његову силуету кроз прозор и кнедла ми се створила у грлу.

Стиснуо сам контролни задатак у рукама и полако почео да ходам унапред. Сваки корак наносио ми је нови талас горућег бола, јагодице прстију су ми се надражиле. Болови у телу који су напослетку почели да јењавају поново су пулсирани.

Отворио сам врата.

Мама је дотрчала до мене са књигом у рукама и весело рекла: „Види шта сам ти купила данас!“, али када је видела мој покуњен израз лица, њен осмех је нестао. „О, не. Шта си сада урадио?“ Почела је да се удаљава од мене и скоро је налетела на тату који је провирио из дневне собе. „Шта се дешава овде?“, окрзнуо ме је погледом. „Зашто си изнервирао маму?!“ Пришао ми је крупним корацима, а ја сам само могао да пружим лист папира као последњу заштиту која ће да одложи батине бар на кратко.

Као да је побеснео још више када је видео четворку. Зграбио ме је за косу и одвукао у дневну собу. Ватра у камину је пуцкетала, а соба је мирисала на колачиће са циметом. Укус метала се ширио у мојим устима док су његове песнице изнова и изнова налазиле пут до мојих образа. Једним последњим ударцем срушио ме је на под, а два зуба су уз кашаљ испала из мојих уста. Чуо сам маму како вришти. Нисам имао довољно снаге да устанем. Глава ми је почивала тик поред камина, а чело ми је горело од превелике топлоте. Тата се вратио и убацио моју нову књигу у ватру. Подигао сам поглед довољно да прочитам наслов. „Велика очекивања“ Чарлса Дикенса. Горко сам се насмешио. Заиста.

Следећег дана, мама ме је одвела код зубара, који је покушао да реши проблем са мојим зубима. Рекао ми је да не бринем – да је зимски распуст свеједно тек почео и да ће моја

два испала зуба да буду замењена после празника. Све време је гледао у моје натечено око.

„Знате“, обратио се мами када је завршио преглед, „у амбуланти се налази одличан психолог који се бави породичним насиљем. Могли бисте да...“ Одвукла ме је пре него што је зубар имао прилику да заврши. Беспомоћно сам се окренуо уназад према њему, али је он само скренуо поглед.

Одрасле особе су тако окрутне.

Август, 2012.

Повео ме је са собом у шуму и терао да товарим дрва, која су његови радници секли, у камион. Без рукавица, без радног одела. Грубо дрво отварало је мале ране на мојим длановима и цепало ми мајицу. У последње време постајало ми је све теже да дишем. Бојао сам се да му признам то. Њему није потребно неспособно дете.

Када смо се увече вратили кући, након што је закључао врата и подвикнуо на мајку јер још увек није спремила вечеру, дошао је до мене и са подругљивим осмехом рекао: „Био си превише спор данас. Иди у собу, за тебе нема вечере.“

Септембар, 2014.

Упознао сам предивну девојку у школи, Лару. Никада нисам видео очи толико дубоке и плаве као што су њене. Увек ми се насмеши у пролазу и због тога ми жмарци прођу целим телом. Први пут осећам оволику срећу, а сваки дан ми постане подношљив када се само сетим да ћу поново да је сретнем.

Данас је петак. Данас ми се први пут јавила док сам пролазио поред ње у ходнику и срце ми од тада убрзано куца. У понедељак ћу да јој признам шта осећам према њој. На путу до куће покушао сам да пронађем речи којима бих могао да јој опишем какве је све емоције узбуркала у мени.

Када сам закорачио у кућу, била је празна. На фрижидеру није била залепљена мајчина уобичајена порука којом ме је обавештавала где је отишла. Само наш стари овчар, Баки, лежао је испод стола и дремао.

Сео сам на кауч у дневној соби и укључио телевизор. На првом каналу пуштали су вести у којима се говорило о борби против насиља над децом и новим мерама које су уведене како би га спречиле. Загризао сам доњу усну и положио руку на стомак, у којем се још увек осетио чвор настао од шута који сам задобио прошле недеље. Све су то празне речи, бесмислице. Нико неће доћи да нас спаси.

Очи су почеле да ми се склапају.

Вечера је била обилна, а у кући се први пут после толико година чуо смех. Мајка је извадила печење из рерне и поставила га на сто. Иза дима који се ширио једва сам успео да препознам очев поглед, бистар и благ, другачији од свега што сам до тада видео. Мајка ме је пољубила у чело. Отац се закашљао. „Одувек смо били поносни на тебе, сине, надам се да знаш то.“ Насмешио сам се, а сузе су ми се појавиле у ивицама очију. Хтео сам да тај тренутак што дуже траје. Све је било тако савршено...

„Види ти ово!“, узвик ме је тргнуо из сна. „Одмараш се, је ли?! Даћу ја теби одмор, ти бескорисна хрпо смећа!“ Нисам стигао ни да реагујем, а већ сам био на земљи. Јаки ударци ширили су ми се по целом телу. Глава ми је неколико пута треснула о под. „Престани!“, вриснуо сам. „Мрзим те, престани!“

Његов врисак био је застрашујућ. Тело ми се укочило. Више нисам могао да осетим ништа.

Не знам колико је времена прошло пре него што ме је оставио на миру. Сакупивши последњу трунку снаге коју сам имао, отпузао сам до места где се Баки удобно сместио и помиловао сам га, док су ми сузе квасиле образе. „Сањао сам да би живот требало да буде радост“, рекао сам му. „Баш сам глуп, зар не?“

Вид је почео да ми се мрачи, а у кући је одједном било неподношљиво хладно. Неки глас ми је шапнуо да више никада нећу видети Лару.

Нина Праштало

Гимназија „Светозам Марковић, Суботица 3. разред